літературних та електронних джерел інформації з основ промислової та педагогічної ергономіки.

Вивчення курсу «Основи ергономіки» в кредитно-модульній системі навчання розкриває широкі можливості використання методу проектів як при засвоєнні теоретичної бази предмету, так і при набутті студентами практичних навичок, що формують ергономічну компетентність майбутніх учителів.

Перелік використаної літератури:

1. Андрусь О. І. Модульно-проектний комплекс: освітнє завдання та методологічна основа // Вища освіта України. – 2004. – № 1. – С. 97 – 101.
2. Белова Е. К., Коваленко Е.Э. Лабораторная дидактика. Пособие для преподавателей – Харьков: УИПА, 2003. – 56 с.
3. Оршанський Л. Метод проектів як інтерактивна технологія підготовки майбутнього вчителя трудового навчання // Інноваційні технології в професійній підготовці вчителя трудового навчання: проблеми теорії і практики: Зб. наук. праць. – Вип. 2 / Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. – Полтава: ПДПУ, 2007. – С. 152-157.
4. Педагогические технологии: Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Под общей ред. В. С. Кукушина. – Серия «Педагогическое образование». – М.: ИЦК «Март»; Ростов н/Д: Изд. центр «МарТ», 2004. – 336 с.

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

Кудря Оксана Володимирівна
м. Полтава

Анотація. *У статті розглядаються особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в сучасній школі. Аналізуються введені у шкільну практику профілактичні програми з формування здорового способу життя. Визначаються особливості організації уроків з урахуванням здоров'язбережувальних технологій.*

Ключові слова: *здоров'язбережувальні технології, навчально-виховний процес, здоров'язбережувальне середовище, здоровий спосіб життя*

Постановка проблеми. В умовах сьогодення важливою проблемою є збереження та зміцнення здоров'я школярів. Загальновідомо, що збереження здоров'я кожної особистості залежить від її дбайливого ставлення до власного здоров'я, правильного харчування, фізичної активності тощо, а загалом же – ведення здорового способу життя.

Основне завдання школи полягає у вихованні фізично, психічно і морально здорового покоління. Важливо навчити учнів свідомо відноситися до свого здоров'я, берегти і зміцнювати його.

У сучасній школі існує протиріччя між звершеннями у сфері навчання учнів та втратою їхнього здоров'я. Тому відбуваються закономірні зміни щодо переосмислення навчально-виховного процесу та його наповнення здоров'язбережувальними технологіями. Ці технології спрямовані на створення сприятливих умов для всебічного розвитку учнів, свідомого розуміння ними цінності власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У працях М. Гриньової, С. Кириленка, Л. Пономарьової, Б. Шияна розкривається зміст й організація оздоровчої освіти та виховання школярів.

Проблема застосування здоров'ябережувальних технологій в сучасній школі висвітлена у працях Л. Антонової, В. Лозинського, Ю. Науменко, М. Смірнова, В. Циганова, Є. Юніної та ін. У даних працях розкривається зміст поняття «здоров'яберігаючі технології», приділяється увага методам та формам реалізації даної проблеми в умовах сьогодення.

Метою статті є аналіз здоров'язберігаючих технологій та особливості наповнення ними навчально-виховного процесу сучасної школи.

Основна частина. Проблемі збереження та зміцнення здоров'я учнівської молоді приділяється значна увага. Головною метою впроваджених у шкільну практику профілактичних програм з формування здорового способу життя є їх спрямованість на формування в учнів розуміння важливості збереження власного здоров'я.

До формування в учнів спеціальних знань, умінь, навичок щодо збереження і зміцнення здоров'я в системі сучасної освіти висувається комплексний підхід на основі включення ряду компонентів. До них відносяться освіта у сфері здоров'я, фізичне виховання, шкільна медична

служба, служба харчування, служба здоров'я персоналу школи, шкільна психологічна служба, соціальні служби, участь батьків та громадськості [4, с. 126].

В умовах сьогодення фахівцями виділяється ряд факторів (психологічних, соціально-педагогічних), що мають негативний вплив на формування у навчально-виховному закладі адекватного здоров'язбережувального середовища. До них відносяться такі: збільшення темпу й обсягу навчального навантаження; недостатність рухової активності; невідповідність програм віковим особливостям учнів; недотримання елементарних фізіолого-гігієнічних вимог до організації навчально-виховного процесу; недостатня обізнаність педагогів з питань здорового способу життя.

Серед пріоритетних завдань сучасної школи є виховання у школярів ціннісного ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих. Ефективність діяльності школи у даному напрямі залежить від реалізації здоров'язбережувальних технологій.

Т. Бойко розглядає термін «здоров'язбережувальні освітні технології» як якісну характеристику будь-якої освітньої технології, її «сертифікат безпеки для здоров'я», і як сукупність тих принципів, прийомів, методів педагогічної роботи, які, доповнюючи традиційні технології навчання і виховання, наділяють їх ознакою здоров'язбереження [1].

Здоров'язбережувальна технологія, на думку С. Свириденко, – це сприятливі умови навчання дітей у школі, до яких відноситься сприятливий мікроклімат у класі, адекватність вимог та методик, що використовуються у навчально-виховному процесі; раціонально організоване навчання відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей учня, збалансованість навчального і фізичного навантаження [4, с. 126].

Науковцями виділяються основні компоненти здоров'язбережувальних технологій, які сприяють формуванню культури здоров'я учасників навчально-виховного процесу: аксіологічний, гносеологічний, здоров'язбережувальний, емоційно-вольовий, екологічний, фізкультурно-оздоровчий.

Здоров'язбережувальні технології можна класифікувати за характером діяльності (Є.Мітіна) [3, с. 58]:

- спеціальні (вузькоспеціалізовані: медичні, освітні, соціальні, психологічні);
- комплексні (технології комплексної профілактики захворювань, корекції та реабілітації здоров'я; педагогічні технології, що сприяють здоров'ю; технології, що формують здоровий спосіб життя).

Застосування в сучасній школі здоров'язберігаючих технологій сприяє підвищенню якості навчально-виховного процесу, розвитку оздоровчих систем, формуванню у школярів аксіологічних орієнтирів щодо здорового способу життя.

Фізіологічна й гігієнічна складова навчального процесу є одним із основних факторів адаптації організму школярів до навчальної діяльності та успішного засвоєння знань. З огляду на це важливим є раціональний розподіл навчального навантаження.

Щодо організації уроку з урахуванням здоров'язберігаючих технологій, то науковцями наголошується необхідність дотримування таких основних принципів навчання й виховання: правильна організація уроку; використання каналів сприймання інформації; урахування зони працездатності учнів; розподіл інтенсивності розумової діяльності.

Організація уроку трудового навчання з точки зору здоров'язбереження потрібно враховувати наступний факт. Ефективність засвоєння знань учнями розподіляється наступним чином: 5-25а хвилина – 80%, 25-35а хвилина – 60-40%, 35-40а хвилина – 10 % [5]. Відповідно, подача нового матеріалу, виконання індивідуальних чи самостійних завдань теоретичного характеру повинна припадати на першу частину уроку, а практична діяльність – на другу.

Висновки. Таким чином, серед пріоритетних завдань сучасної школи виокремлюється питання реалізації здоров'язбережувальних освітніх технологій в навчально-виховному процесі. здоров'язбережувальні технології є органічною складовою навчально-виховного процесу і забезпечують цілеспрямований вплив на школярів із метою формування у них культури здоров'я.

Перелік використаної літератури:

1. Бойко Т. В.Здоров'язберігаючі технології і сучасна система освіти/ Т. В. Бойко //Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013.
2. Лозинський В. Техніки збереження здоров'я / В. Лозинський. – К. : Главник, 2008. – 160 с.
3. Митина Е. П. Здоровьесберегающие технологии сегодня и завтра / Е. П. Митина // Начальная школа. – 2006. – № 6. – С. 56 – 59.
4. Свириденко С. О. Активізація пізнавальної діяльності учнів у процесі формування здорового способу

життя / С. О. Свириденко // Сучасні технології навчання в початковій освіті : Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (13-14 квітня 2006 р.) / Ред. кол.: З. Сіверс, О. Кононко, Е. Белкіна та ін. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2006. – С. 125 – 127.
5. Тамарская Н. В. Управление учебно-воспитательным поцессом в классе (здоровьесберегающий аспект): Учебно-методическое пособие для учителя / Н. В. Тамарская, С. В. Русакова, М. Б. Гагина. – Калининград : Изд-во КГУ, 2002. – 31 с.

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я В УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Серединська Наталія Григорівна
м. Полтава

Анотація. *У статті автором досліджується тема підвищення ефективності здоров'язберігаючого виховання дітей у навчально-виховному процесі в загальноосвітніх навчальних закладах через використання інформаційно-комунікаційних технологій.*

Ключові слова: *«здоров'я», «виховання», «здоров'язберігаюче виховання», «інформаційно-комунікаційні технології», «культура здоров'я».*

Педагогічні умови здоров'язберігаючого виховання дітей. Готовності педагогів до реалізації педагогічних умов здоров'язберігаючого виховання дітей характеризується доброю обізнаністю вчителів щодо мети і завдань здоров'язберігаючого виховання, можливостей інформаційно-комунікаційних технологій для використання у процесі здоров'язберігаючого виховання учнів, усвідомленням і розумінням необхідності валеологізації навчально-виховного процесу для формування у дітей культури здоров'я; вмотивованості вчителів до реалізації здоров'язберігаючого виховання, постійного піклування про стан здоров'я учнів; достатнім опануванням вчителями інформаційно-комунікаційними технологіями, систематичною роботою над валеологізацією навчально-виховного процесу та самоосвітою.

І на перше місце до оптимізації професійної діяльності, переважно, ставлять науково-методичний супровід, який сприяє формуванню знань, вмінь, навичок, мотивації та можливості дотримання педагогічних умов у повсякденній діяльності.

Поняття науково-методичного супроводу зустрічається в низці нормативно-правових документів, наприклад в Національній доктрині розвитку освіти в Україні [9] та Концепції загальної середньої освіти. Крім того, важливість педагогічного супроводу для розвитку дитини загалом відмічає О. В. Сухомлинська [11], для навчального процесу В. Г. Кремень [10] і т. п.

Підсумовуючи аналіз поняття «науково-методичний супровід» у педагогічній літературі, науково-методичним супроводом здоров'язберігаючого виховання дітей основної школи є послідовність взаємодій суб'єктів здоров'язберігаючого виховання, спрямованих на формування культури здоров'я дітей шляхом впровадження необхідних педагогічних умов.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі здоров'язберігаючого виховання дітей. Педагогічні технології стали вже звичними у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу. Більшість науковців уважають, що поняття «педагогічні технології» слід розглядати відповідно до трактування поняття «технологія». Отже, технологія – це сукупність «знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чого-небудь» [2, с. 331]. В Енциклопедії освіти педагогічні технології визначають як «технології, які забезпечують перетворення педагогічного процесу в освітній установі націлеспрямовану діяльність усіх його суб'єктів» [4, с. 661]. Тому у процесі здоров'язберігаючого виховання ми будемо розглядати педагогічні технології як технології, що забезпечують цілеспрямоване формування культури здоров'я дітей основної школи шляхом залучення їх та всіх інших суб'єктів навчально-виховного процесу до здоров'язберігаючого виховання.

Найбільш релевантне тлумачення поняття «педагогічні технології», у якому наголошується на дотриманні обов'язкової умови для технології – це спеціально організована діяльність суб'єктів навчально-виховного процесу. Таку точку зору висловлюють В. П. Беспалько, П. Г. Лузан, О. О. Єжова та інші. При цьому науковці підкреслюють, що педагогічна технологія дозволяє отримати гарантований результат.

Аналізуючи відомі технології, що використовуються у процесі виховання учнів (ігрова,